

ладень у розробку і створення вітчизняного програмного забезпечення, що дозволить врахувати особливості підприємницької та аудиторської діяльності нашої країни.

УДК 657.1

**Олена Петрик,**  
д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту,  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

### **ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЯМИ: СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ**

Сучасні виклики та невизначеності політичного, економічного та міжнародного характеру вимагають адекватного реагування суб'єктів господарювання. Їхніми проявами є жорстка ринкова конкуренція, посилення негативних наслідків кризових економічних явищ (у вигляді банкрутств, погіршення інвестиційного клімату, зміна цінової політики та курсів валют, скорочення обсягів виробництва та зниження споживацького попиту на товари і послуги і т.д.), зростання впливу глобалізаційних процесів на економіку держави у цілому та окремих корпорацій. Це своєю чергою викликає необхідність пришвидшення та підвищення ефективності збирання, накопичення, обробки, систематизації та інтерпретації інформації (як внутрішньої, так і зовнішньої) для потреб управління, а відповідно її оцінки та контролю.

Ефективність діяльності корпорацій, їх фінансова стійкість, формування позитивних тенденцій розвитку завжди визначаються коректністю політики управління, яка своєю чергою може бути успішно реалізована лише за умови забезпечення менеджменту різних рівнів управління належною інформацією для прийняття виважених управлінських рішень. Сприяти цьому процесу можливо на основі посилення і нового усвідомлення ролі внутрішнього аудиту.

Згідно результатів проведеного у 2016 році аудиторською компанією PwC щорічного опитування керівників найбільших компаній світу, що мало назву «Переосмислення критеріїв успіху в епоху глобальних змін», головними світовими тенденціями, які будуть впливати на бізнес у найближчі п'ять років є такі: технологічний прогрес, перерозподіл сил у світовій економіці, нестача окремих видів ресурсів і зміна клімату, демографічні зміни, урбанізація.

Така ситуація створює нові види загроз та ризиків діяльності компаній, і у той же час — надає нові можливості їх розвитку. За таких умов місія та акценти діяльності служби внутрішнього аудиту корпорацій мають зміститися із збору й оцінки поточної та звітної інформації (фінансової, управлінської) в бік перспективної, стратегічної спрямованості на зменшення майбутніх загроз і ризиків бізнесу та пошуку ефективних шляхів його стабілізації й розвитку.

Має бути вироблена сучасна концепція внутрішнього аудиту, що орієнтована на вирішення не лише класичних завдань оперативної підготовки інформації для керівництва і контролю звітності, виявлення відхилень (нині це дає лише 22 % очікуваного позитивного ефекту, а у традиційній фінансовій звітності зацікавлені лише 30 % користувачів інформації), а яка б визначала нові сучасні завдання внутрішніх аудиторів. На нашу думку, на основі розширення переліку об'єктів внутрішнього аудиту, стратегічними завданнями, які належить реалізовувати службі внутрішнього аудиту корпорацій у контексті забезпечення сталої чи зростаючої їх прибутковості у коротко- та довгостроковій перспективі, мають стати такі:

- ✓ оцінка технологічного рівня компанії та пошук шляхів його оновлення і зростання (запровадження інновацій, нових виробництв, високих технологій, продуктів, застосування сучасних інформаційних комунікацій, «хмарних технологій» та інтернет-ресурсів, у тому числі для вигідного позиціонування корпорації на ринку, зв'язків з клієнтами, бізнес-партнерами, інформування про досягнення компанії, рекламування тощо);

- ✓ розробка рекомендацій щодо пошуку шляхів розширення ринку корпорації за рахунок виходу на нові рівні та регіони міжнародного і внутрішнього співробітництва;

- ✓ розробка проектів управлінських рішень, що сприяють вмінню керівництва компанії відповідати на нові очікування суспільства у цілому та окремих груп споживачів, клієнтів, посилення соціальної відповідальності компанії;

- ✓ аналіз бізнес-процесів і зниження ресурсоємності виробництва, пошук альтернативних і екологічних джерел сировини, матеріалів та енергії;

- ✓ оптимізація оподаткування корпорації (у межах правового поля);

- ✓ оцінка якості кадрового потенціалу компанії, аналіз забезпеченості трудовими ресурсами та ефективності їх використання; оптимізація витрат на заробітну плату, забезпечення приросту ін-

телектуального капіталу; посилення контролю дотримання корпоративної культури та цінностей;

✓ вивчення діяльності конкурентів та основі отриманих даних проведення порівняльного аналізу фінансових і нефінансових показників власної компанії, визначення її рейтингу;

✓ оцінка ризику шахрайства в компанії та розробка індикаторів (характерних ознак) його наявності, сприяння економічній безпеці компанії.

Якщо досвіду, кваліфікації чи кількості самих внутрішніх аудиторів компанії недостатньо, або зазначені завдання потребують лише періодичного виконання чи моніторингу — у такому випадку для їх вирішення можуть бути залучені фахівці на умовах аутсорсінгу або незалежна аудиторська фірма для надання узгоджених аудиторських послуг.

Успішність реалізації викладених завдань залежить від якості інформаційного забезпечення, яким буде користуватись внутрішній аудитор, від належної організації його роботи та наявності методичного забезпечення, методик виконання специфічних процедур. Необхідно забезпечити організацію координації дій внутрішніх аудиторів, виконавців управлінського обліку, керівників структурних підрозділів корпорації різних рівнів управління з метою налагодження обміну інформацією, уникнення дублювання роботи та посилення ефективності внутрішнього аудиту.

УДК 336

**Катерина Проскура,**  
д.е.н., професор кафедри аудиту,  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»  
**Наталія Салова,**  
ст. викл. кафедри аудиту,  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

## **РОЛЬ ПОКАЗНИКА EBITDA ПРИ ВИКОНАННІ ПРОЦЕДУР ФІНАНСОВОГО DUE DILIGENCE**

У більшості випадків інвестування, з метою прийняття вірного рішення щодо доцільності вкладення та розмірів інвестиції, інвестору необхідно здійснити перевірку потенційного об'єкта інвестування щодо достовірності фінансової та податкової звітності і